

Olwaandiko lwa kábili lwa Paulo hali Timoteo Obweébeembezi

Olwaandiko óolu lwaandikilwe na Paulo, entumwa ya Yeézu Kristu (1:1-2). Akamwaándikila Timoteo óogwo akaba ali omuhweezi woómwe wa héehi (1:2-5; 2:1). Paulo akaandika olwaandiko óolu obuchilo ali omu ibóhelo óokwo Rúumi (1:16-17). Akabohwa obuchilo bwo butégeki bwo omukáma Nero. Omu mihaanguko éezo, Abakristu bakaba nibaagalazibwa bwooli habwo okwiikiliza kwáabo. Káandi, Paulo akaba naateekuza nkokwo naayítwa óobu nyini zuba zuba (4:6-8). Obuchilo obwo, Timoteo akaba ali omu muzihwa gwa Efeso, óogwo gukaba guli Asia (1:18; 4:12-13, 19). Neesana nka nikwo olwaandiko óolu lukaandikwa omu myáaka ya 64-67 kulugiilila okuzaalwa kwa Kristu.

Ensoonga yo kwaandika olwaandiko óolu, ekaba elikumugumya Timoteo abone kuba buligi ligi kulaanga Empola Nzima habwo ogwo Yeézu, ayeéyomeleze no kweégumisiliza omu gagumile góona (1:6-8; 2:3-10, 24; 4:2-5). Paulo akamulagila Timoteo nka nikwo, abagaambile Abakristu bo okwo Efeso babe na akazeendele kaluunzi. Baku-laatile kuzima ameégeso áago beéyegile (2:14). Káandi, naamusoomboólela Timoteo nka nikwo, ayaánge ha amagala góona ameégeso ge ebisuba, ayeégesa aga amazima (1:13; 4:2-5). Káandi,

Paulo akaba naayeénda bwooli kumubona Timoteo (1:3-4; 4:9, 21).

Empola

¹ Olwaandiko óolu niimbaandikila ínye Paulo, óogwo ndi entumwa ya Kristu Yeézu habwo okweenda kwa Múungu. Akaantóoza nnyolekeeleele empola ze endagano yo obulami óobwo bulikubonwa habwo kumwiikiliza Kristu Yeézu.

² Niinkwaandikila íwe Timoteo, mwáana waanze we engoonzi.

Embabazi ne echiganyizi no obuhóolo kuluga hali Isíichwe Múungu na hali Kristu Yeézu Omukáma wéetu, bibe hamo neewe.

Paulo naamusiima Múungu no kumutiimbya omuganya Timoteo

³ Niimusíima Múungu óogwo ndikugomookela ha muganya gulikwéela, nka baguúku baanze okwo baámugomookiile, kaándikukwiizuka buli káanya omu kusaba kwaanze kwe echilo na nyemisana.

⁴ Kaándikwiizuka amaziga gaawe, niindígila bwooli kubonana káandi neewe, kuba mbone kwiizuzwa na amanulilwa.

⁵ Káandi, niinyizuka okwiikiliza kwaawe okutéena obugóbya. Okwiikiliza óokwo, akaba ayinakwo nyokweénkulu, Loisi na nyoko, Eunike. Káandi nnyina obweésige nka nikwo neewe oyinakwo.

⁶ Aha nsoonga ezo, niinkwiizukiza nka nikwo, oyenegeze obuhicha óobwo Múungu akakuha obuchilo naákuteeliileho emikono.

⁷ Kola oótyo, ha kuba Múungu talatuhéele omwooyo gwo obutíni,* náho akatuha gwo obuhicha, ne engoonzi no omuganya gwo kwiibalilila.

⁸ Mbwéenu, otaákuzilila ensoni kwaátula empola zo Omukáma wéetu, nali kuúnzilila ensoni ha kuba ínye ndi omu ibóhelo habwa weényini. Náho oyégumye hamo na abáandi omu byaágalalo hamo neenye, habwe ezi Mpola Nzima habwa weényini, kwiingana no obuhicha óobwo olikuháabwa na Múungu.

⁹ Weényini akatuchuúngula, yaátutooza tube abaantu boómwe abatakatífú.† Talakozile aátyo habwe ebikolwa byéetu, náho akakola habwe ensoonga yoómwe ne embabazi zoómwe. Akatuzilila embabazi ezo omu kutukwaátanisa na Kristu Yeézu, buluga butakabaandize obuchilo.

¹⁰ Náho óobu, Múungu ayolekile embabazi zoómwe hali íichwe, ha kwiiza kwoómwe Kristu Yeézu Omuchuúnguzi wéetu. Weényini akasiisa amagala go olufu, no kutwooleka obulami óobwo obutéena muhélo, ha muháanda gwe Empola zoómwe Nzima.

¹¹ Na habwe ezo Mpola Nzima, ínye ntooziibwe kuba omwoólekeelezi, entumwa no omweégesa habwo kwoólekeelela Empola Nzima.

¹² Na aha nsoonga ye éebyo, neenye niinyagalala. Náho tiínkuzila ensoni, aha nsoonga niimmusoomboókelwa óogwo neekiliize.

* **1:7 1:7 Múungu talatuhéele omwooyo gwo obutíni:** Ensoonga eéndi ni nka nikwo, *Omwooyo Mutakatífú óogwo Múungu yaátuhéele ti gwo obutíni.* † **1:9 1:9 Abatakatífú:** Habwo obusoomboosi bwooli osome *Obusoomboosi habwa Amagaambo Agagumile.*

Káandi nnyetegeeliíze nka nikwo weényini naacheekomya kuluunzi éecho nkaheélezwa kuhicha echilo echo cho kusuba kwoómwe.

¹³ Ogeékomye kuzima ameégeso ga mazima go okwiikiliza ne engoonzi za ago waáhuliile kuluga hali ínye áago naákweégesize. Oyegese ago kunu oyina engoonzi no okwiikiliza omu kukwaátana na Kristu Yeézu.

¹⁴ Amazima ge Empola Nzima éezo eheelizwe hali íwe, ozeékomye ha buhicha bwo Omwooyo Mutakatífu ogulikutúula omuli íchwe.

¹⁵ Íwe noosoomboókelwa nka nikwo, abaantu bóona ba Asia[‡] baánnagilana. Omuli abo balimo Figelo na Hermogene.

¹⁶ Niinsaba Omukáma abazilile echiganyizi abaantu be eéka ya Onesiforo, ha kuba entúlo nyíinzi akaba naaguhumuza omwooyo gwaanze. Káandi, talaziliile ensoni eminyololyo yaanze.

¹⁷ Náho obuchilo yeezile aha omu chikaali cha Rúumi, akazila obwiila kuundoondela kuhicha yaámbona.

¹⁸ Omukáma Yeézu amuzilile Onesiforo okubonesa echiganyizi ha Mukáma Múungu, omu bilo byo omuchwaáziiko. Neewe noosoomboókelwa kuzima, méenzi áago akaankolela omu iboma lyo okwo Efeso.

2

Kuba no obweéyomeleza omu milimo ya Múungu

[‡] **1:15 1:15 Asia:** Éechi chikaba chili echaalo omu butégeki bwa Abarúumi, ebilo éebi nicheétwa Buturuki.

¹ Óobu íiwe mwáana waanze, oóbe emaanzi habwe embabazi ezili omu kukwaátana na Kristu Yeézu.

² Amagaambo gi waáhuliile áago nkaba ni-inyeégesa omu méeso ga baalubona béenzi, ago ogaheéleze abaantu áabo bali abeésigwa, áabo nábo abalikuhiha kweégesa abáandi.

³ Oyégumisilize hamo na abáandi omu byaágazazo, nko omulwaanila ngoma muzima wa Kristu Yeézu.

⁴ Táliho omulwaanila ngoma óogwo ali omu ndwaana yi ichúmu, akamala akaza omu magaambo ga amabonwa agatakuhililana no omulimógwe. Kaálaakola aátyo, takumunuliza mukamáwe ayaamutiilého kuba omulwaani.

⁵ No óobu omwiiluki alikwiiluka omu mizano yo kusiíngaangana, tiyaákuhiha kubonesa kuháabwa endezi nko omusiingi kayaakwiiluka kwoónka, kaálaaguluka ebligilo byo omuzaano.

⁶ Káandi, omulimi óogwo alikulima aha chífu, ogwo agasize kuba owa mbele ha kwiinaankula omugabo gwo omwéezo.

⁷ Timoteo, ogateékuze bwooli amagaambo aga ndikukugaambila. Omukáma naakuha obuhicha bwo kusoombookelwa buli chiintu.

⁸ Omwiizuke Yeézu Kristu wo olugaanda lwo omukáma Daudi.* Weényini akazooka kuluga omu bafwíle. Éezo niyo Empola Nzima yi ndikwoólekeelela.

⁹ Habwe ezo Mpola, ínye niinyagalala no kubohwa nko omuzilwa. Náho echigaambo cha

* **2:8 2:8 Daudi:** Habwo obusoomboozi bwooli osome *Obusoom-boozi habwa Amagaambo Agagumile* na 2 Samweeli 7:12-13.

Múungu tichikubohwa.

¹⁰ Ha bwéecho, niinyegumisiliza ebigaambo byóona habwa abaantu áabo abatooziibwe na Múungu, kuba boónyini nábo beenaánkule okuchuúnguka óokwo kuli omuli Kristu Yeézu, hamo ni ikuzo lya buchiile.

¹¹ Echigaambo echi ne cho kweésigwa chíti, “Katulaaba twaáfwiile hamo na Kristu, neechwe tulyaátuula hamo náze.

¹² Katulaaba nitweegumisiliza, nitutégeka hamo náze. Katulaamwáanga weényini, náwe naatwaánga.

¹³ Kábilaaba íchwe tituli abeésigwa hali weényini, weényini asigala ali omweésigwa, habwo kuba weényini aba owa amazima, takuhicha kweéyaanga weénka.”

*Ebilagilo bya Múungu ha muzána
ógwo ayetegeeliize wa Múungu*

¹⁴ Obeezukize abeekiliza amagaambo ago, no kubahana omu méeso ga Múungu, baleke kweéhakanila habwa amagaambo kanaku. Empaka ezo tiziina mugaso, náho nizibasíisa áabo abalikuzihuliiliza.

¹⁵ Oyeyomeleze omu kweégesa ha buteéka echigaambo cha amazima, na bityo oyeyoleke nka nikwo okuundiilwe omu méeso ga Múungu nko omukózi woómwe we emilimo óogwo atéena katókoozi ko kumukoza ensoni.

¹⁶ Náho, oyélige na abaantu áabo abalikugaamba amagaambo mábi agatéena kályo, agatakweendwa na Múungu, habwo kuba

ago nigabatwaalilila abaantu omu busaago bwo kubakola baleke kumweétaho Múungu.

¹⁷ Ameégeso ga abaantu abo nigasaambaáza obuhuta nke echigogo chizuunzile éecho chilikulya omubili.[†] Omuli abo halimo Himenayo na Fileto.

¹⁸ Abo baáhabile bwooli, baálekileho amazima ha kugaamba nka nikwo okuzooka kwa abáfwiile kukamala kubaho. Ha kweégesa ebyo, nibahabisa okwiikiliza kwa abaantu abáandi bunaanka.

¹⁹ Náho abaantu áabo abalikweémeelela bweémi, ni nko oluhazo olugumile óolwo olutiilwého na Múungu. Na aha lugulu yo olwo luhazo hatiilwého olumanyiso óolwo lwaandikilweho lúti,
“Omukáma Múungu naabasoomboókelwa abali boómwe.”

Káandi,
“Omuuntu weéna wéena óogwo alikwiíyeta nka nikwo weényini no owo Omukáma, aleke obuzilwa.”

²⁰ Omu nzu empaango bilimo ebiseme bya buli lugaanda, tibilimo ebye ezaháabu ne bye eféeza byoónka, náho káandi bilimo ne ebi ibúumba ne ebye emiti. Ebíindi bikozilwe habwi isima, ne ebíindi ne ebiseme kwoónka.

²¹ Mbwéenu, kábilaaba omuuntu yeéyeza ha kweéliga hala na amagaambo ago góona go obuzilwa, naába echiseme echaáyelizwe habwi isima, echilikumugasa Omukáma, echiloongizwe habwa buli mulimo óogwo oguli muluunzi.

[†] **2:17 2:17 Echigogo chizuunzile éecho chilikulya omubili:**
Aháandi yakáaba empolela kuzimu. **2:19 2:19** Osome Okubala 16:5.

²² Oyélige na ameele go obusigazi, oóbe wo kuzeendelela omu bugololoke, omu kwiikiliza, omu ngoonzi no omu buhóolo. Ozeendelele omuli ago, hamo na bóona áabo abéeta Omukáma ha muganya gulikwéela.

²³ Oyaánge obuhakani bwe echisilu ne echimanyi, ha kuba noosoomboókelwa nka nikwo óobwo buzuumbukilamo endwaana.

²⁴ Káandi, tichikweendelwa omuzáana wo Omukáma kuba omukuúngani. Náho aábe omweégumisiliza, omuchuleezi ha baantu bóona, no omuuntu óogwo alikusoombookelwa kweégesa.

²⁵ Naayeéndelwa aábe naabahana ha buchuléezi abaantu áabo abatakwiikililizana náze. Hamo lúundi Múungu yaakaábabonesa kutamwa ebiheno byáabo no kusoombookelwa amazima.

²⁶ Niho, amasala gáabo gakaábasubiile, bachungúlwe kuluga omu luzuumba lwi Isitáani[‡] olubakwaásile, babone kuba nibakola éebi ayeénda weényini.

3

Obuzilwa omu bilo bya aha muhélo

¹ Óobu, osoombookelwe echigaambo éechi nka nikwo, ebilo bya aha muheleeluko haláaba no obuchilo bwe ennáku ezisaagiilize.

² Obuchilo óobwo, abaantu baláaba abalikweéyeenda boónyini, baláaba abeena ameele ge empilya, baláaba abalikweésiingiza, nibaba

[‡] **2:26 2:26 Isitáani:** Habwo obusoomboozi bwooli osome *Obusoomboozi habwa Amagaambo Agagumile.*

abeena ihagi, nibaba abalikulyoogooza Múungu, tibakubakoondoókela abazéele báabo, abatéena kusiima, na abali abazilwa.

³ Káandi, tibalizila ngoonzi na muuntu weéna wéena, tíbalyeenda kulamulwa, baláaba abanyee-gani, tibaliba no kwiibalilila, baláaba enduluhe, tíbalyeenda ebizima,

⁴ baláaba enobi, baláaba ne echipáampo, na baláaba abahelani be echisilimu. Baláaba abalikweenda ebya katóози kuchila okumwéenda weényini Múungu.

⁵ Abaantu abo ahéelu nibasusana nko oóti na abaantu abalikumugomookela Múungu, náho omu miganya yáabo nibaánga obuhicha bwa Múungu. Abaantu be entúungwa ezo, oyélige hala nábo.

⁶ Omuli áabo nyini, balimo áabo abaliku-taahámo ha nsoonga mbi omu maka ga abaantu, no kubabéeha abakázi abalikwoóloba emiganya. Abakázi áabo abalemeeleelwa ne emigugu ye ebiheno, abatwaalilizibwa no oluhagali lwa buli kazeendele.

⁷ Abakázi áabo abaleengesa kweéyega buchi-ile, náho balemwa kuhika ha kusoombookelwa amasala ga amazima.

⁸ Abaantu áabo nibahakana amazima ga Múungu, nka Yane na Yambre,* nko óokwo bakasiíngaangana na Musa. Abaantu nka abo baásiisikeele omu kuteékuza kwáabo no kwáanga amazima go okwiikiliza kwéetu.

* **3:8 3:8 Yane na Yambre:** Neesana nka nikwo, abaantu aba, nibo áabo bakaba bali abafúmu bo Farao, omukáma we éensi ya Miisiri. Osome Okuluga 7:11-22.

⁹ Náho tibalihicha kuzeendelela bwooli, ha kuba obufweéla bwáabo bulaásoombooka ha baantu bóona, nka nikwo byaábéele hali Yane na Yambre.

Ebilagilo bya Paulo hali Timoteo

¹⁰ Náho íwe, okulaatiile kuzima ameégeso gaanze, engeso zaanze, ensoonga zaanze, okwiikiliza kwaanze, okweéyomeleza kwaanze, engoonzi zaanze no okweégumisiliza kwaanze.

¹¹ Noomanya nka nikwo abaantu óokwo baánhikiíliile no kuunyagalaza, obuchilo naábeele ndi óokwo omu byaalo bya Antiokia, Ikonio na Lisitira. Káandi, noomanya nka nikwo neegumisilize omu nnáku éezo zóona, no Omukáma yaánchuúngula kuluga omuli ago góona.

¹² Mbwéenu, bóona áabo abalikumwiikiliza Kristu Yeézu no kweenda kutúula ha kugomookela Múungu, baláaba nibaáywa.

¹³ Náho abakola ebiheno na ababéehi balaázeendelela no kusaagiliza omu kuba abaheni bwooli, nibaba abalikubéeha abáandi no kubéeehwa.

¹⁴ Náho íwe, osigale omu magaambo áago waayegesizwe no kwiiza kugeékiliza nka nikwo na aga amazima. Óobu olame omuli ago, ha kuba noobasoomboókelwa áabo abakweégesize.

¹⁵ Kuluga aha bucheche bwaawe, ogasoomboókiiwe Amaandiko Matakatiifu. Amaandiko áago gakuheéle amasala kuhicha obóne kubonesa obuchuúnguzi ha muháanda gwo kumwiikiliza Kristu Yeézu.

¹⁶ Amaandiko Matakatiifu gaandikilwe ha bwoólekeelezi bwo obuhicha bwa Múungu. Nágo nigagasa ha kweégesa amazima, na ha kubahana abaantu babone kulekela obuzilwa, kubahabula kabalikuhaba, no kuboólekeelela okugololoka omu méeso ga Múungu.

¹⁷ Amaandiko ago nigakola omuuntu alikumutegeza Múungu aábe yaábeele buligi ligi bwooli, abone kukola buli mulimo oguli mulunzi.

4

¹ Omu méeso ga Múungu no omu méeso ga Kristu Yeézu, óogwo alibachwaaziika abali abalame na abáfwiile, habwo kuba naayiza kutégeka nko Omukáma, niinkulagila éebi:

² Oyolekeelele echigaambo cha Múungu. Oóbe buligi ligi kukola oótyo obuchilo bwoóna bwóona, ha buchilo óobwo obulikukuúndilana no omuli óobwo obutakukuúndilana. Oóbe noohana abaantu, oóbe noobachaahukila no kubatamo echihika, obaneémbelele. Oóbe nooyegesa ha bweegumisiliza bwóona.

³ Aha nsoonga, nibwiíza obuchilo óobwo abaantu baláaba nibaánga ameégeso ga amazima. Baleékaangwa kukulaatila okuligila kwáabo kwoónka, na bityo, nibatoóza abeégesa béenzi bo kubeégesa áago balikweenda bagahulile.

⁴ Balaáleka kuhuliliiza amazima, na balaákulaatila emigani ze ebisuba za kala.

⁵ Náho íwe, ozile okwiibalilila omuli byóona, oyégumisilize ebyaágalazo, okole obuheéleza bwo

kukúmuucha Empola Nzima, ozile kuluunzi omu buzána bwaawe bwóona.

⁶ Niinkugaambila ago, ha kuba enságama yaanze eli héehi kuheélezwa nke echitáambo che evíini ahi itaámbligo. Omwáanya gwaanze gwo kufwa gweélilila héehi.

⁷ Nkalwaana endwaana nzima, oluzeendo nduhikize, káandi mbiíkile amazima go okwiikiliza.

⁸ Obuchilo óobu, Omukáma Yéezu ambiikiile endezi ya amazima, áago weényini niwe omulamuzi owa amazima aleéza kuziímpa echilo cho kusubakwe. Tíwe íinye nyeénka, náho na abáandi bóona áabo abalikutegeza aha ngoonzi.

Okusaba kwa Paulo habwa Timoteo

⁹ Timoteo, oteho echihika, oyize hali íinye bwaangu,

¹⁰ ha kuba Dema akaansíga. Weényini akanulilwa amagaambo ge éensi, yaálamula kuzeenda Teesalonike. Náwe Kresike azeenzíle Galatia, na Tito azeenzíle Dalimatia.

¹¹ Luka weénka niwe asigeele hamo neenye aha. Mbwéenu, koóleeza kunu, oyize na Mariko, ha kuba naagasa kuba omuhweezi waanze omu buheéleza bwa Múungu.

¹² Nkasiindika Tikiko azeénde óokwo omu iboma lya Efeso.

¹³ Koóleeza, oyize ne ebebo yaanze éezo nkasiga hali Karipo okwo omu iboma lya Turoa, hamo ne ebitabu, muno muno éebyo ebye eémpu.

¹⁴ Alekisanda ogwo omuhéesi wa masaba, ankoliile kubi muno. Omukáma alaámusubiza kwiingana ne ebikolwa byoómwe.

¹⁵ Neewe káandi, oyélige náze, ha kuba akaga-hakanisa bwooli ameégeso géetu.

¹⁶ Omu kweétoonganila kwaanze ha ntúlo yo kubaanza, talabeeleho no óobu oómo ogwo ayaayemeeliile olubazu lwaanze, bóona bakaan-nagilana. Niinsaba Múungu aleke kubapeetela echiheno éecho.

¹⁷ Náho Omukáma akaba ali hamo neenye, akaambonesa obuhicha bwo kwoólekeelela Empola Nzima yóona, kubabonesa Abanyamahaánga* bóona babone kuhulila. Akaanchuúngula omu lufu nko kuluga omu kanwa ke engaanza.

¹⁸ Niinsoomboókelwa nka nikwo naazeendelela kuunchuúngula ínye kuluga omu buzilwa bwoóna bwóona no kuunyékomya kuzima kuhicha naáhika omu bukáma bwoómwe bwo omu igulu. Akuzibwe Omukáma obucha no obuchiile! Amina.

Amagaambo go kulaga

¹⁹ Omwaángaluche Akila na mukazíwe Prisila, hamo na abe eéka ya Onesiforo.

²⁰ Erasto weényini akasigalila omuli Korinto. Torofimo náwe nkamusiga Mileto, akaba ali omulwéele.

²¹ Óobu, ozile bwiila kwiiza gutakahikile omuhaanguko ogwo ogwe embého. Eubulo,

* **4:17 4:17 Abanyamahaánga:** Habwo obusoombooji bwooli osome Obusoombooji habwa Amagaambo Agagumile.

Pudensi, Linusi, na Klaudia, hamo na abeekiliza bazeenzi béetu bóona, nibakwaángalucha.

²² Omukáma áábe hamo no omwooyo gwaawe. Embabazi yoómwe eébe hamo neemwe mwéena.

Endagano Eénsha omu Chiziinza
Portions of the Holy Bible in the Zinza language of
Tanzania: Endagano Eénsha omu Chiziinza (New
Testament+)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Zinza)

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Jul 2025 from source files dated 10 Jul 2025

ec04e043-ebb2-5393-a814-029b879f102a